VIRO

Tere tulemast Soome

Põhifakte Soomes elamise kohta

Kolimine Soome? Kuidas alustada?

Soome elama asumisel tegelege esmalt järgmiste asjadega.

Eluase

Muretsege endale eluase. Ilma elukoha aadressita ei saa end Soomes elavaks isikuks registreerida. Üürikortereid ja välja ostetud eluasemeid leiate ajalehtedest ja internetist. Eluaseme saate üürida näiteks eraisikult, ettevõttelt või kohalikult omavalitsuselt. Kui teil on eluase, tasub hankida ka kodukindlustus.

Isikukood ja elukoht

Käige pärast Soome kolimist **elukoha magistraadis.** Magistraadist saate isikukoodi, kui te pole seda taotlenud koos elamisloaga. Magistraat selgitab välja, kas teie jaoks saab elukoha registreerida. Kui teil on kodukoht, saate kasutada elukoha teenuseid.

Töö

Kui teil ei ole tööd, **registreerige end tööbüroos** (TE-toimisto) tööotsijaks. Tööbüroo aitab teil leida töökoha. Otsige ka ise aktiivselt töökohta näiteks Internetist ja ajalehtedest. Võite võtta ka otse ühendust tööandjatega.

Internet ja telefon

Hankige endale mobiiltelefon. Kui ostate Soomes mobiiltelefoniühenduse, saate Soome telefoninumbri. R-kioskist, Internetist või mobiilsideoperaatori esindusest saab osta ettemakstud kõnealustuspaketi. Palju asju saab Soomes ajada ka Interneti teel.

Pangakonto

Avage pangakonto. Soomes makstakse palk ja Kela toetused pangakontole. Pangakonto avamiseks peab olema kaasas pass või muu isikut tõendav dokument.

Soome ja rootsi keel

Registreerige end soome või rootsi keele kursustele, kui te keelt ei oska. Kursusekoha saamiseks võib kuluda aega. Soome ja rootsi keelt saab õppida ka Internetis. Kui olete tööbüroo klient, on teil võimalus pääseda soome või rootsi keele kursusele TE-büroo kaudu.

Sotsiaalkindlustus ja tervishoid

Kontrollige Kelast, kas kuulute Soome sotsiaalkindlustuse alla. Üldreeglina kuuluvad Soome sotsiaalkindlustuse alla Soomes alaliselt elavad isikud. Üldjuhul kuulute Soome sotsiaalkindlustuskaitse alla alates kolimise hetkest. Sotsiaalkindlustuse alla võite kuluda ka siis, kui töötate Soomes. Töö peab kestma vähemalt 4 kuud (18 tundi nädalas) ja palk peab vastama kollektiivlepingule. Kela saadab teile posti teel otsuse sotsiaalkindlustuse alla kuulumise kohta. Kui otsus on positiivne, saadetakse teile Kela kaart ehk ravikindlustuskaart. Paluge Kelal kontrollida ka teie õigust saada ravi Soomes ja välismaal.

Maksukaart

Taotlege maksuametist maksukaarti. Võtke maksukaardi taotlemisel kaasa isikut tõendav dokument. Maksukaarti saab taotleda siis, kui teate oma tulevast palka või muid sissetulekuid. Edaspidi võite tellida maksukaardi Interneti või telefoni teel.

Kas mul on vaja elamisluba?

Põhjamaade kodanikud

Põhjamaade kodanikel on õigus elada ja töötada Soomes. Esitage kolimisavaldus nädala jooksul alates kolimise kuupäevast ja registreeruge isiklikult oma elukoha magistraadis.

ELi või EMP riikide või Šveitsi kodanikud

Kui olete Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna või Šveitsi kodanik, siis elamisluba vaja ei ole. Kui jääte Soome kauemaks kui kolm (3) kuud, registreerige oma elamine immigratsiooniametis 3 kuu jooksul alates kolimispäevast ja seejärel isiklikult oma elukoha magistraadis.

Kodanikud väljastpoolt ELi, EMP riike ja Põhjamaid

Elamisluba on vaja, kui kavatsete viibida Soomes kauem kui kolm (3) kuud. Taotlege elamisluba lähtekohaks oleva riigi Soome esindusest või Soomes migratsiooniametist. Taotlege esimest elamisluba enne Soome tulekut. Luba saab taotleda Internetis teenuse Enter Finland kaudu.

Remigreerujad

Remigreerujana võite saada elamisloa, kui teil on Soome sugulusjuured või lähedane seos Soomega.

Lisateave:

Immigratsiooniamet
www.migri.fi

Immigratsioonimeti asjaajamine Internetis, elamisluba
www.enterfinland.fi

Magistraadid
www.maistraatti.fi

Kust saan abi lõimumisel, töökoha saamisel ja keeleõppel?

Lõimumine tähendab muuhulgas seda, et tuvute Soomega ning õpite uusi fakte ja oskusi, mis vajate Soome ühiskonnas. Soomes on erinevaid teenuseid, mis aitavad teil lõimumisel, töökoha saamisel ja keele õppimisel. Oluline on, et edendate ka ise aktiivselt oma lõimumist.

TE-büroo (Tööbüroo) või omavalitsus koostab teie kohta algolukorra ülevaate, milles selgitatakse välja näiteks teie haridus, töökogemus ja keeleoskus. Kui vajate lõimumisel abi, koostatakse teile pärast ülevaadet algolukorrast lõimumiskava. Lõimumiskava tuleb koostada hiljemalt kolme (3) aasta möödumisel sellest, kui olete saanud esimese elamisloa või teie elamisõigus on registreeritud.

TE-büroo või omavalitsus juhtatab teid vajaduse korral lõimumiskoolituseni. Koolitus hõlmab soome või rootsi keele õppimist ning tutvumist Soome ühiskonna, kultuuri ja tööeluga. Koolitus võib lisaks hõlmata muid kursusi ja tööpraktikat.

TE-büroo, Kela või omavalitsus selgitab välja teie õiguse saada lõimumiskava jooksul töötu abiraha või toimetulekutoetust

Lisateave:

Töö- ja ettevõtlusteenused
www.te-palvelut.fi

Kontrollige ka elukoha omavalitsuse lõimumisteenuseid.

Keeleõpe
www.kotisuomessa.fi
www.finnishcourses.fi

Mis saab siis, kui haigestun?

Kui teil on elukoht Soomes, saate kasutada avalikke tervishoiuteenuseid. Lisaks saab mitmel töökohal kasutada töötervishoiuteenuseid. Kui teil ei ole elukohta, saab Kela selgitada välja teie õiguse saada avalikke tervishoiuteenuseid. Kui teil ei ole nende saamise õigust, võite broneerida aja erakliinikust.

Kui elate Soomes alaliselt, kuulute üldiselt ravikindlustuse alla ja teie erakliiniku ja ravimikulusid võidakse hüvitada. Ka välismaal saadud ravi võidakse hüvitada. Lisaks võite taotleda Kelast Euroopa ravikindlustuskaarti.

Vaimste tervise probleemide korral võite pöörduda kohalikku tervisekeskusesse.

Kui vajate kiiret abi, võite võtta ühendust lähima valvetervisekeskusega või haiglaga.

Lisateave:

Kela
www.kela.fi

Soome Vaimse Tervise Selts (Mielenterveysseura)
www.mielenterveysseura.fi

Välismaalaste kriisiteenistus:
Telefon (09) 4135 0501

Hädaolukorras

Soome hädaabinumber on 112. Helistage sellele numbrile ainult kiireloomulistes hädaolukordades, kui elu, tervis, vara või keskkond on ohus. Vajaduse korral aitab häirekeskust tõlketeenus.

Lisateave

Põhifakte Soome kohta
ww.lifeinfinland.fi

Infopankki – Soome sinu keeles
www.infopankki.fi

Elamine
www.asuminen.fi

Magistraadid
www.maistraatti.fi

Immigratsiooniamet
www.migri.fi

Kela
www.kela.fi

Maksuamet
www.vero.fi

Töö- ja ettevõtlusteenused
www.te-palvelut.fi

Keeleõpe
www.kotisuomessa.fi
www.finnishcourses.fi

Välisministeerium
www.formin.fi

Õpingud Soomes
www.studyinfinland.fi

Avalikud teenused Internetis
www.suomi.fi

Kodanike nõustamine
www.kansalaisneuvonta.fi
Telefon 029 5000

TEM esitteet 1/2018, suunnittelu Sissy Oy, paino Grano Oy 6/2018

Ministry of Economic Affairs
and Employment of Finland

Kotouttaminen.fi
Integration.fi

Infopankki.fi

Põhifakte Soome kohta on töö- ja majandusministeeriumi lõimumise tippkeskuse teabepakett, mis on koostatud koostöös Infopankkiga. Versioon 1/2018.